

Sabiedrība sāks starot

Aizvien biežāk sabiedrībā uzvirmo doma, ka šobrīd pārdzīvojam nevis ekonomisko, bet tikumisko krīzi. Veidojas dziļa plaisa starp valdošajām struktūrām un tautu, bagātie kļūst vēl bagātāki un nabagie – vēl nabadzīgāki, bet vidusslānim piederīgie pēkšņi atpapas mazturīgo kārtā. Viss notiek tik strauji, ka cilvēki jūtas apjukuši. Nākamā reakcija – kā nu kuram: viens ļaujas apātījai, otrs steidzīgi kravā mantas un dodas laimes un darba meklējumos uz citām valstīm, trešais kļūst agresīvs un cenšas atbrīvoties no negatīvām emocijām, piedaloties protestos vai grautiņos, bet ceturtais un piektais sapurina sevi un, zobus sakodis, meklē izeju. Un tad gribot vai negribot aizdomājamies par to, ko nozīmē atsevišķa cilvēka apziņa, saprāts, darbība šajā milzīgajā pasaulē. Vai ir jēga cilvēka viedoklim par to, kas notiek viņa ģimenē, valstī, pasaulē? Vai ir kāda nozīme viņa dzīvei kontekstā ar nāciju un visu cilvēci? Lai rastu atbildes uz šiem jautājumiem, aicināju uz sarunu Latvijas Holistiskās medicīnas un naturopātijas asociācijas Reiki sekcijas priekšsēdētāju, skolotāju meistar **MIHAILU MOŠENKOVU**.

PERSONĪBAS ATTĪSTĪBAS VARIANTI

- *Vai pasaules mērogā ir kāda nozīme atsevišķa cilvēka dzīves skatījumam?*
- Labi zināms spārnotais teiciens, ka cilvēks pats ir atbildīgs par savu dzīvi. Māte savai atvasei māca, ka pašam jāatbild par savu rīcību, jābūt labam, pareizam un nedrīkst pārkāpt sabiedrības noteikumus, tad arī dzīve būs laba. Katrai tautai ir savi uzvedības noteikumi. Salīdzināsim kaut vai rietumnieku un afrikāņu kultūru. Mūsu mēģinājumi izturēties pieklājīgi tur izraisīs jautrību un otrādi. Viss iekārtots tā, ka tiecamies atdarināt sabiedrību, kurā dzīvojam. Nevaram cits no cita krasi atšķirties, jo tas izraisīs lielas ļaužu grupas protestu.
- *Cilvēks taču vēlas atšķirties no citiem, būt savdabīgs, oriģināls, iekšēji brīvs, bet tas ir pretrunā ar sabiedrības noteikumiem.*
- Tā ir, šī tendence izpaužas jau bērnībā. Pat jaundzimušais protestē pret šo pasauli un klieudz, ja ir izsalcis vai slapjš. Ar raudāšanu viņš vēsta, ka nejutās komfortabli, un nomierinās tikai tad, kad vecāki apmierina viņa vajadzības. Tieksme protestēt, kas būtībā ir personības atjaunošanas līdzeklis, visspilgtāk izpaužas pusaudža gados. Tas ir personības veidošanās likums, kas vecākiem jāzina un jāatceras.

Ja ģimenē veidojas nemitīgi strīdi un konflikti, es kā psihoterapeits varu ieteikt izturēties saudzīgi – ne jau bērns protestē, bet viņa personību veidojošā sistēma. Pusaudzis tiecas nebūt tāds, kādu viņu piespiež būt vecāki un sabiedrība. Vienīgā pareizā rīcība šajā situācijā – maigi un pozitīvi sadarboties ar bērnu. Šis process ilgst aptuveni no 14 līdz 17 gadu vecumam. Pēc tam personības attīstībai var būt divi varianti. Ja pārveidošanās noritējusi harmoniski, ja vecāki gudri pieņēmuši šo krīzi, demonstrējot savu cieņu un mīlestību, tad pusaudzis pārvar to bez morāliem zaudējumiem. Viņam it kā atveras acis, ieraugot vecākus jaunā gaismā, novērtējot viņu mīlestību, un pusaudzis saglabā sevī cieņu, kas izplatās arī saskarsmē ar citiem cilvēkiem. Otrajā variantā vecāki nepieņem pusaudža uzvedību, nemitīgi konfliktē, un bērns pastāvīgi dzird apgalvojumus, ka viņš ir slikts un nepareizs. Krīzes noslēgumā tīnis atriebsies saviem vecākiem par nesapratni.

Pusaudžu krīzi izmanto noziedzīgās struktūras, jo nenobriedušie prāti viegli padodas narkotiku vilinājumam. Nav pareizi, ja vecāki savus bērnus tikai biedēs ar narkotiku lietošanas sekām, jāpaskaidro, kā viņi izskatās narkotiku iedarbības laikā. Šī vecuma bērniem izskats ir ļoti būtisks. Ja apjēgs, ka viņus izmanto, attieksme mainīsies. Ja šajā periodā ģimene un sabiedrība izrāda sapratni un cieņu, viss būs kārtībā. Vide, kurā viņi nokļūst, top par viņu otro ģimeni. Ja tā ir harmoniska, tāda pati veidosies jaunā cilvēka personība. Pretējā gadījumā sabiedrība iegūst zudušo paaudzi, par kuru vairs necinās. Tumsas pasaules ietekmē cilvēks savu labumu izvērza priekšplānā, pāriet savas dvēseles tumšajā pusē, un – personība pilnīgi degradējas. Vienīgais glābiņš – visu apkārtējo cilvēku savlaicīgs darbs ar viņu. Šos jauniešus nevajag nosodīt, viņiem neko nevajag pārņemt, bet izglītot.

Jaunieti nedrīkst kontrolēt, vecākiem viņš ir jāatļauj. Ja līdz 25 gadiem jaunais cilvēks dzīvo ģimenē un nav sācis patstāvīgu dzīvi, tad bieži vien sākas personības degradēšanās, jo viņš neprot pašlaulies uz sevi. Tas ir bīstami nākamajai ģimenei.

Cilvēka uzvedības stereotipu nosaka viņa audzināšana, bet tā savukārt ir tradicionālie uzvedības stili, kas atkarīgi nevis no paša cilvēka, bet no tā, ko viņš redz visapkārt. Pavērojiet, cik mēs visi esam dažādi, kaut arī dzīvojam vienā valstī! Ja pie manis atbrauc cilvēks no Latgales, uzreiz ievēroju, ka viņš ir saspringts un kompleksains, taču labestīgs. Viņa dziļākā būtība nav izpausta, taču ir daudz tīrāka nekā pilsētniekiem, kuri ir informatīvi izglītotāki,

toties saskarsmei nepieejamāki. Patiesībā starp šiem cilvēkiem nav lielas atšķirības.

Uzvedības stereotipus nosaka apkārtējā vide, un – jo vairāk ierobežojumu, jo labāk. Ja šādos apstākļos individam izdodas saglabāt viedokli, ka pats un arī apkārtējie cilvēki ir labi, viņš uzplaukst kā garīga personība. Jo vairāk labumu cilvēkam pieejams un mazāk dažādu problēmu, jo ātrāk viņš nocietinās un kļūst vienaldzīgāks. Starp citu, jēdzienu *vienaldzība* traktējam nepareizi. Krievu valodā *ravnodušije* nozīmē *ravenstvo duš*, t. i., dvēseļu vienlīdzība. Agrāk uzskatīja, ka vienaldzīgs cilvēks ir mierīgs un līdzsvarots. Mūsdienās jēdzienu uztveram negatīvi, ar to saprotot indifferenci un nereaģēšanu uz notiekošo. Jo vairāk cilvēkā parādās dzīves potenci, kuras prasa iesaistīšanos un aktivitāti, cīņu par dzīves kvalitāti, jo vairāk paaugstinās viņa paša garīgā vērtība. Garīgi attīstīties lielākoties tiecas tie, kuri nav apmierināti ar dzīvi, t. i., meklējošie, domājošie, nemierīgie.

Jaunās tūkstošgades uzdevums – atgriezties pie savas dievišķās būtības un atklāt sirdi dievišķo dzirksti.

TĀ IR SABIEDRĪBAS TRAĢĒDIJA

– Klausos jūsu stāstījumu un atceros
**O Kartes Akadēmijas audzēkņu
Lieldienu labdarības koncertu.**

**Atsaucu atmiņā jauniešu sejas brīdi,
kad viņi lasīja trūkumā nonākušo
ģimeņu vēstules. Vispirms – sāpīga
atskārsme, tad – apņēmība palīdzēt.**

**Tie bija skaisti dvēseles atvēršanās
brīži, kas lika saprast, ka tikai mēs
paši cits citam varam palīdzēt.**

– Tā ir sava veida garīga atslēdziņa. Palīdzēt citam iespējams ne tikai materiāli, bet arī garīgi. Kaut vai pasakot, ka saprotam, cik viņam ir grūti, saprotam viņa ciešanas un līdzpārdzīvojam.

Vakar viena no jaunajām reiki skolniecēm atzinās, ka iemācījusies uz klausīt otra cilvēka

sāpi. “Es neko nedariju, tikai sēdēju un klausijos – uzmanīgi un ar izpratni. Ievēroju, kā mainās cilvēka sejas izteiksme. Radās sajūta, ka viņš noņem no krūtīm smagumu.”

Ir svarīgi dalīties ar šiem nelaimē nokļuvušajiem. Kāpēc gan jums žurnālā nedot iespēju šiem cilvēkiem izstāstīt savu dzīvi? Nevis žēloties, bet izstāstīt. Kā dzīvo cilvēks, kuram kaut kā pietrūkst. Kas notiek ar viņa bērniem, ģimeni. Kāda ir viņa tikumiskā pasaule, kādas izjūtas viņā mājā: apjukums, agresija, neizpratne, vainīgā meklēšana? Nereti atklāsies, ka tas cilvēkam var būtiski palīdzēt. Varbūt šo rakstu izlasa kāds no tiem, kas nokļuvis līdzīgā situācijā, un sāk meklēt savus iekšējos resursus. Mēs esam tā iekārtoti, ka visu laiku jādarbojas, lai mainītu dzīvi.

– **Liela daļa sabiedrības nav radusi būt aktīva.**

– Tas parasti attiecas uz tiem, kuru lielākais mūža posms saistīts ar pagājušo gadsimtu. Padomju laiku var uztvert dažādi. Viens no tā lielākajiem *lāča pakalpojumiem* bija iniciatīvas trūkums. Cilvēkus ilgstoši radināja pie tā, ka viņu vietā domā valsts. Jebkuru iniciatīvu, kas neatbilda valsts politiskajai virzībai, sodīja vai vismaz neveicināja. Un pēkšņi cilvēki atpazās pasaulē, kur par visu vajadzēja atbildēt pašiem. Tu esi brīvs, un tev pašam jāpieņem lēmumi, kā dzīvot. Cilvēki nebija apmierināti, jo uzskatīja, ka iepriekšējā iekārtā par viņiem rūpējās. Patiesībā tās nebija rūpes, bet tikai rūpju ilūzija, jo sabiedrība nebija ieinteresēta jebkādas iniciatīvas izpausmē. **Kritiskajā situācijā nonākušajiem jāsaprot, ka viņu līdzšinējā dzīvē kaut kas nav bijis kārtībā, ja reiz tik krasi pasliktinājušies dzīves apstākļi.**

Zinu kādu pazīstamu Latvijas uzņēmēju miljonāru, kurš jutās aizvainots un aizbrauca uz ārzemēm. Stāstīja, ka visi viņa mēģinājumi izveidot biznesu Latvijā atdūrās pret ierēdņu neiejūtību un cieto nodokļu sistēmu. Viņš visu laiku atradies uz bankrota robežas. Aizbraucis uz ASV, beidzot izjutis gaidīto brīvību.

“Es maksāju noteiktu nodokli, man ir viegla grāmatvedības sistēma, un neviens mani nekontrolē.”

Mēs dzīvojam brīvā pasaulē un varam mainīt savu dzīvi. Tie cilvēki, kuri šobrīd lūdz palīdzību, nereti paši veidojuši tagadējo situāciju – viņi kaut ko negribēja vai neprata darīt. Protams, daļa vainas jāuzņemas sabiedrībai, jo tās uzdevums ir stimulēt iedzīvotājus attīstīties un radīt šai attīstībai piemērotus apstākļus. Manuprāt, šobrīd mums nav šī stimula. Man kā Latvijas pamatiedzīvotājam ir sāpīgi redzēt, ka līdzciltieki aizceļo. Daudzus pazīstu un zinu, ka viņi skumst pēc dzimtenes, taču neatgriezies. Tā ir mūsu sabiedrības traģēdija.

ESAM DAĻIŅA NO VESELUMA

– Mēs esam atkarīgi cits no cita, taču šī atkarība ir dabiska. Ja pārkam veikalā maizi, mēs taču nemēģinām apvainot pārdevēju, ka tas iedzīvojas uz mūsu rēķina: kāds taču audzējis labību, kāds cepis maizi un vēl kāds nogādājis līdz veikalam. Esam atkarīgi cits no cita un visu laiku dalāmies. Arī cilvēka garīgā attīstība ir atkarība. Ikvienam jāsaprot, ka viņš ir daļiņa no veseluma.

Cilvēka apziņa atrodas kaut kur ārpus mūsu ierastajai pasaules izpratnei. Ir zināms jēdziens *kolektīvā apziņa*. Ar to domāts sabiedrības, cilvēku grupas egregors jeb tās kopīgie, vienojošie domāšanas stereotipi. Informatīvi enerģētiskās plūsmas ir realitāte, kurā dzīvojam. Tāpat kā gaiss, kas var būt svaigs un ne tik svaigs. Informatīvā telpa nes kā individuālo, tā veseluma enerģiju. Mēs jūtam šīs kopīgās informatīvās plūsmas kā vieglu vai smagu, brīvu vai nospiektu apziņu. Visām valstīm ir speciālas struktūras, kas šo apziņu izstrādā, taču nekur valsts līmenī nav atzīts, ka eksistē informatīvā telpa, ko var salīdzināt ar interneta vidi.

Man šī apziņa sākotnēji bija teorētiska. Kad sāku praktizēt reiki un nodarboties ar psihoterapiju, saskāros ar to reāli. No sākotnējā priekšstata par labo un ļauno kā tās sastāvdaļām esmu nonācis līdz konkrētiem faktoriem, kas

ierakstīti informatīvajā telpā. No kurienes nāk šī informācija?

Informatīvā telpa nav redzama, bet sajūtama. Tajā ir viss, kas saistīts ar konkrēta cilvēka dzīvi pagātnē, tagadnē, un daļēji iezīmējas nākotnes projekcija. Visi pagātnes notikumi paliek telpā kā enerģētiski sabiezinājumi un savijas kopā ar citu cilvēku *failiem*, fiksējot ne vien konkrētā cilvēka, bet visas sabiedrības enerģētisko stāvokli. Ir valstis, kurās jūtams smagums, nospiešība, un ir tādas, kur gaisā jaušams prieks un vieglums un tu sajūti cilvēku enerģiju. Diemžēl mūsu zemē šī viegluma nav...

Ģimene no sabiedrības viedokļa ir vīrietis, sieviete un bērni, bet pēc savas būtības – vīrietis un sieviete. Taču aiz viņiem stāv liela dzimta – senči no pagātnes un bērni nākotnē. Ģimene veido noteiktu dzīves stilu, un tas ierakstās informatīvajā laukā. Ja tajā ienākam, tad jūtam vieglumu vai smagumu. Pie kādas atmosfēras paši radušies, tāda liksies pieņemamāka. Mēs esam kā rezonatori. Ģimeņu egrogori savijas sabiedrības egrogorā un nosaka tās kopnoskaņu, kas savukārt atkarīga no tā, kādā virzienā domā vairākums. Kad sabiedrībā dominē cilvēkiem netikama rīcība, kad notiek savstarpēja manipulācija, cilvēki jūtas nomākti. Informatīvā telpa rāda sabiedrības vispārējo stāvokli, tāpēc arī Latvijas tauta ietekmē planētas sabiedrību. **Planētas informatīvajai telpai nav robežu, tā ir visas cilvēces telpa, kas gaida, lai mēs apjaustu, ka esam daļa no vienotā zemeslodes starojuma. Cilvēka apziņa ir noslēpums, kuru neviens vēl nav atklājis un nez vai atklās.**

VISU IZŠĶIR CILVĒKS

– Pētījumi parādījuši, ka smadzenes nav domu avots, jo arī cilvēki, kuriem ir bojātas smadzenes, var dzīvot. Apziņas noslēpums ir instruments, ar kuru dažkārt var paspēlēties. Jāzina, ka mūsu individuālā apziņa šobrīd cilvēcei kļuvusi sevišķi nozīmīga. Agrāk dominēja kolektīvā apziņa, tagad noteicošā loma ir individuālajai. Agrāk teica, ka visu izlemj sabiedrība,

tagad var teikt, ka visu izšķir cilvēks. Tāpēc nekad nevar sacīt, ka tu nekas neesi. Tu esi svarīgs un ietekmē sabiedrību neatkarīgi no sociālā stāvokļa! Cik jauki, ja pie mūsu valdības vīriem nāktu cilvēki, kas nevis kritizētu un apvainotu, bet nodotu viņiem savas apziņas gaismu. Pēdējiem gadiem raksturīga tendence konfliktēt. Cilvēkiem iestāta, ka ir kāds vai kādi, kas par viņiem domā un runā sliktu. Cilvēki aizmirst, ka visi esam vienotas, identiskas cilvēciskas būtnes. Mūsos ir enerģētisks kamertonis, kas noskaņots uz harmoniju. Kad mums ir labi, sirds atveras, kad jūtamies slikti, sirds aizveras. Slikti ir tad, kad nerezonējam ar labo, kad jūtam, ka mūsu dzīvē kaut kas nav kārtībā. Tas ir garīgs stāvoklis. **Mēs neesam atkarīgi no materiālā stāvokļa. Arī tad, ja esam izsalkuši un skrandaini, savā būtībā esam gaismas būtnes. Kad tā jūtamies, mums ir labi.**

Pašlaik tuvojas tās sabiedrības laiks, kad cilvēkam jāiet uz priekšu bez stereotipiem, bez apstākļu spiediena – savas personīgās apziņas pilnveidošanas virzienā. Ja dvēseliski jūties slikti, tātad esi izgājis no savas iekšējās rezonanses. Viens cilvēks var mainīt miljonu citu cilvēku apziņu. Mūsu planēta šobrīd atrodas specifiskās enerģētiskās vibrācijās, tāpēc būtiski pieaug katra indivīda vibrācijas. Ja lasi šīs rindas, zini, ka arī tu ar savas iekšējās pasaules starpniecību vari dot – visiem. Nevis materiālus labumus, bet to, kā tu domā, ko plāno, kā piedod, kā izturies pret sabiedrību, pret cilvēkiem, kurus satiec uz ielas. Tava iekšējā pasaule parādīs tavu garīgo stāvokli. Ja tev ir labi, ja uzsmaidi svešiniekam, tātad atrodi labā režīmā. Jūs abi esat satikušies informatīvajā telpā; tu jūti viņu, un viņš – tevi. Negaidi, ka viņš būs tāds, kādu to gribi redzēt. Esi tāds, kādus vēlies redzēt citus. Un tad šī informācija pa ķēdīti sasniegs arī pārējos. Un tad pa kriptaiņai, pamazām un ne tik ātri, kā gribētos, mūsu sabiedrība sāks starot.

– **Paldies par sarunu.**

MW

Ar M. Mošenkovu tikās **Līga Zitara**